

www.vcmstudy.ir

یادداشت

نفت و گاز

بررسی اصلاح یارانه بنزین و گازوئیل در کشورهای حوزه خلیج فارس

تاریخ انتشار: ۱۶ آبان ۱۳۹۷

یارانه انرژی در بسیاری از کشورهای دنیا بصورت پنهان یا آشکار پرداخت شده و انواع حامل های انرژی را در بر می گیرد. بر اساس گزارش IEA در سال افزایش قیمت نفت یعنی ۲۰۱۱ به میزان ۵۲۳ میلیارد دلار یارانه به سوخت های فسیلی در جهان پرداخت شد که ۲۸۵ میلیارد دلار آن مربوط به فرآورده های نفتی بود. از جمله کشورهایی که از دیرپا به بخش مصرف کننده و بخش های تولیدی یارانه انرژی می پرداختند، کشورهای نفت خیز هستند. این کشورها با عدم دریافت قیمت های جهانی از مصرف کننده، تنها به دریافت قیمتی در حدود هزینه تولید اکتفا کرده و از این رو یارانه پنهان انرژی پرداخت می کنند. از مهم ترین مناطق نفت خیز دنیا منطقه خاورمیانه است. کشورهای عربی حوزه خلیج فارس نیز (IGCC) بیشترین ذخایر نفت و گاز منطقه خاورمیانه را در اختیار دارند. این کشورها مانند بسیاری از کشورهای نفت خیز دیگر، یارانه انرژی پرداخت می کنند اما طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۱ تصمیم به کاهش یارانه انرژی گرفتند.

بر اساس گزارش [۲GSI] مصرف سوخت بخش حمل و نقل در کشورهای عربی حوزه خلیج فارس طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۱ حدود ۶۰٪ افزایش یافته است. این در حالیست که تورم آنها در سال ۲۰۰۸ در اوج خود بود و قیمت نفت طی سال های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۱ رشد شدیدی کرد و هزینه فرصت (یارانه پنهان) انرژی افزایش یافت. بعنوان مثال در سال ۲۰۱۱ فقط یارانه بنزین و گازوئیل در این کشورها به ۵۱ میلیارد دلار رسیده بود که از این مقدار ۳۹٪ برای بنزین بخش حمل و نقل، ۳۳٪ برای گازوئیل بخش حمل و نقل و ۲۸٪ برای گازوئیل بخش نیروگاهی صرف شده است. طی سال های ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۴ در کشورهای کویت و قطر، یارانه گازوئیل بسیار سریعتر از یارانه بنزین رشد کرد. همچنین به دلیل افزایش قیمت نفت، یارانه بنزین و گازوئیل، تنها در کشور عربستان طی سال های ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۲ از ۲ و ۳ میلیارد دلار در سال به ۱۴ و ۱۵ میلیارد دلار در سال رسید. جدول نشان دهنده یارانه بنزین و گازوئیل قبل از اصلاح یارانه ها (سال ۲۰۱۱) بر اساس میلیون دلار در کشورهای عربی حوزه خلیج فارس است. بر اساس جدول فوق مشخص است که کل یارانه بنزین بیش از ۱۹ میلیارد دلار و کل یارانه گازوئیل بیش از ۳۱ میلیارد دلار بوده است.

یادداشت

نفت و گاز

نوع سوخت	بحرین	کویت	عمان	قطر	عربستان	امارات	مجموع
بنزین	۴۴۱	۱۷۶۹	۱۱۰۵	۷۲۱	۱۴۱۶۹	۱۴۷۸	۱۹۶۸۳
گازوئیل حمل و نقل	۳۶۱	۹۰۴	۸۷	۱۱۷۵	۱۳۴۱۳	۸۵۱	۱۶۷۹۱
گازوئیل نیروگاهی	-	۱۳۵۵	۵۸۶	-	۱۲۶۵۵	۱۰۱	۱۴۶۹۷

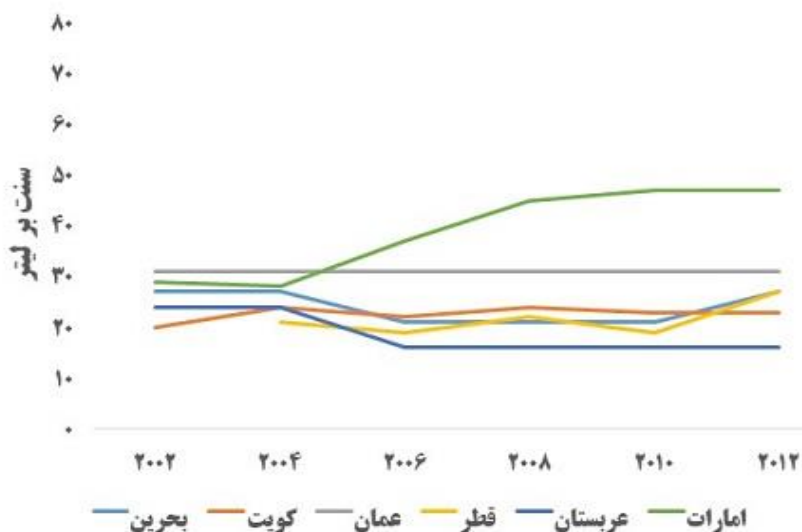
اصلاح قیمت های بنزین و گازوئیل در کشورهای عربی حوزه خلیج فارس

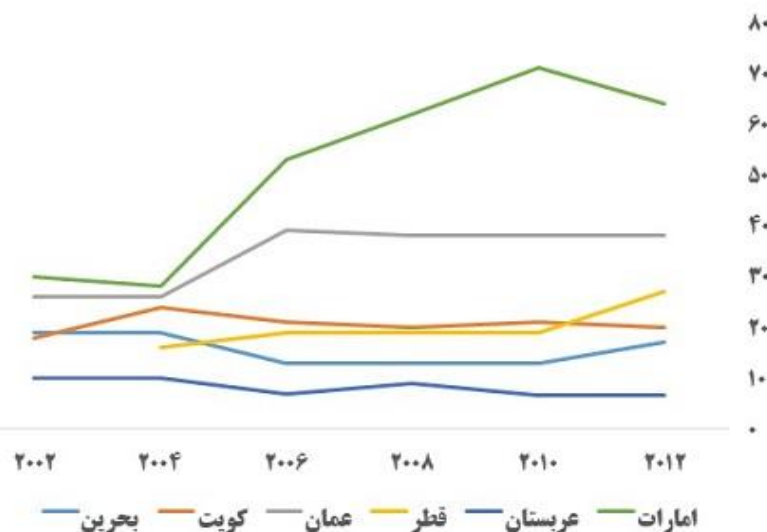
یادداشت

نفت و گاز

قیمت بنزین

قیمت گازوئیل

VCMStudy.ir

www.vcmstudy.ir

بررسی اصلاح یارانه بنزین و گازوئیل در کشورهای حوزه خلیج فارس

در کل می توان سه دلیل عمده برای پرداخت یارانه انرژی نام برد: ۱- توسعه صنعت بخصوص نیروگاه ها و صنایع انرژی بر ۲- دور زدن فشار تورم ۳- حمایت از فقرا. اما کشورهای GCC تصمیم گرفتند تا به دلایل زیر یارانه انرژی خود را کاهش دهند:

تجدیدناپذیری ذخایر

افزایش تقاضای داخلی

تنوع بخشیدن به اقتصاد

نمودار اصلاح قیمت های بنزین و گازوئیل در کشورهای عربی حوزه خلیج فارس را نشان می دهد. بر اساس نمودار می توان مشاهده کرد که کشور امارات بیشترین اصلاحات قیمتی را انجام داده است. سایر کشورها نیز قیمت هایی مختلف در سال های ۲۰۰۲ تا ۲۰۱۲ داشته اند و قیمت ها را ثابت نکرده اند.

[۱] Gulf Cooperation Council (Bahrain, Kuwait, Oman, Qatar, KSA, UAE)

[۲] Global Subsidies Initiative

یادداشت

نفت و گاز

مرکز مطالعات زنجیره ارزش معتقدست که کشورهای GCC با پرداخت یارانه گزاف انرژی، نیاز دارند تا قیمت نفت بالا بماند زیرا در غیر این صورت درآمدهای نفتی آنها کاهش یافته و توان برآوردن توقعات عمومی را نخواهند داشت. در نتیجه می توان گفت که حذف یارانه پنهان انرژی باعث می شود تا کشور وابسته به صادرات نباشد زیرا تا زمانی می توان به انرژی و کالاهای اساسی یارانه داد که درآمد کم زحمت و ارز حاصل از صادرات وجود داشته باشد. لذا اگر صادرات نفت که حاشیه سود چند صد درصدی دارد کاهش یابد، درآمد کشور کم شده و توان تأمین یارانه را نداشته باشد. لذا برای مقابله با وابستگی به صادرات نفت و اثرات ثانوی تحریم و کاهش قیمت نفت، می بایست پیشاپیش به حذف یارانه انرژی از طریق سازوکاری بلندمدت دست زد.

www.vcmstudy.ir

امیدواریم از مطالعه این سند، استفاده مفید برده باشید
نقطه نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود را از طریق ایمیل زیر با ما در میان بگذارید
VCMStudy@gmail.com